MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta ta' l-10 ta' Marzu, 2005

Appell Kriminali Numru. 259/2004

Il-Pulizija
(Spt. Simon Galea)

Vs
Maria Borg

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellanti quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli fl-20 t'Ottubru, 2003 kif ukoll fix-xhur ta' qabel fin-Naxxar, bla hsieb li tisraq jew li taghmel hsara kontra l-ligi, izda biss biex tezercita dritt li tippretendi li ghandha, gieghlet bl-awtorita' taghha nnifisa lil xi hadd ihallas dejn, jew jesegwixxi obbligazzjoni, tkun li tkun, jew fixklet lil xi hadd fil-pussess ta' hwejgu billi hadet pussess ta' diversi oggetti inkluz flus kontanti, cheques u mezzi ta'

pagament ohra, liema offetti huma propjeta’ ta’ Patrick Borg u/jew tad-ditta Power Image.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali tat-12 ta' Novembru, 2004, li biha, wara li rat l-Artikolu 85 tal-Kodici Kriminali, sabet lill-imputata hatja w ikkundannata ghall-piena ta’ mitejn lira Maltija (LM200) multa.

Rat ir-rikors tal-appellanti minnha pprezentat fit-23 ta’ Novembru, 2004, li bih talbet lil din il-Qorti joghgobha tilqa dan l-appell u tirrevoka s-sentenza appellata billi l-esponenti tigi ddikjarata mhux hatja w kwindi lliberata skond il-ligi; f’kaz li dan l-appell ma jintlaqax, tirriforma s-sentenza appellata fil-parti tal-piena billi minflok tigi mposta piena aktar ekwa ghac-cirkostanzi tal-kaz odjern.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat illi l-aggravji tal-appellanti fil-qosor jikkonsistu fis-segwenti w cioe’ :- li konsiderando l-imputazzjoni specifika migjuba kontra l-appellanti , fl-isfond tal-fatti w provi migjuba quddiem l-Ewwel Qorti , ma jistax jinghid li legalment u ragonevolment l-appellanti kellha tinstab hatja; li l-imputazzjoni hija wahda ta’ ragion fattasi b’rabta univoka w esklussiva ma flus kontanti jew cheques allegatament proprjeta’ ta’ Patrick Borg jew tad-ditta Power Image ; Li kronologikment gara li l-appellanti w zewgha kienu ntrabtu li jaghtu servizz lil Dennis Camilleri w M’Anne Bartolo skond “*wedding agreement*” datat 30 ta’ Novembru, 2001 u sussegwentement l-appellanti legittimament irceviet hlas fl-ammont ta’ LM285 permezz ta’ cheque tal-HSBC datat 2 t’ Ottubru, 2003; Illi l-appellanti kellha mhux biss id-dritt izda l-obbligu li tigbor u tircevi dan il-hlas a bazi tal-imsemmi *“wedding agreement”* ; Li meta zewgha Patrick Borg ra dan u peress li kien irrabjat fuq xi kwistjoni ta’ access ghal ibnu minuri, dderiga lill-konsulent legali tieghu sabiex jaghmel il-kwerela odjerna. . Fl-isfond ta’ dawn il-fatti zgur li r-reat ta’ ragion fattasi ma jikkonfigurax . Zewgha qatt ma kien fil-pussess tal-imsemmi cheque u l-appellanti rceviet il-hlas b’ mod legittimu . Illi bla pregudizzju l-unika imputazzjoni li se mai

setghet tiffigura , f' kaz li zewgha jitwemmen, kienet dik ta' approprjazzjoni bla jedd skond l-artikolu 293 tal-Kap.9 ; minghajr pregudizzju, l-piena nflitta hija eccessiva fic-cirkostanzi li tinsab fihom l-appellanti w tikkagunalha *hardship* meta hija trid tiehu hsieb lil binha minuri;

Semghet ix-xhieda mill-gdid waqt l-udjenza tas-17 ta' Frar, 2005, u tal-lum;

Semghet it-trattazzjoni ;

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellanti esebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti ;

Rat l-ordni taghha biex il-kawza tigi rikjamata ghas-seduta tal-lum ghas-sentenza;

Ikkonsidrat;

Illi Patrick Borg **, ir-ragel tal-appellanti , xehed li hu minnu li martu l-appellanti kienet iffirmat il-*"wedding agreement*" esebit . Pero' sussegwentement kienu jinsabu fi proceduri ta' separazzjoni . Hu kien jaghmel il-*"production*" tal-*"filming*" tat-tigiejiet u martu kienet tiehu hsieb l-*accounts*, u gieli klienti anki kienu hallsu lilha fil-passat, imma meta sseparaw dan ma baqax isir. F' dan il-kaz meta kienu gja separati de facto , martu marret ghand il-klienta , hadet ic-cheque u sarrfitu hi u hadet LM285. Huma ma jghixux fl-istess dar, imma meta gara dan il-kaz martu l-appellanti kienet regghet giet lura d-dar wara li kienet ghamlet xi zmien ghand ommha.**

L-APPELLANTI **minn jeddha xehdet li veru hadet u sarrfet ic-cheque fl-ammont imsemmi . Kienet telqet mid-dar wara dan l-incident ghax kienet ghamlet sitt xhur gewwa d-dar. Ma kienitx marret ghac-cheque hi imma kienet iltaqghet mal-klienta waqt li kienet is-supermarket u din kienet offritilha li thallasha u fil-fatt ghamlet ic-cheque favur l-appellanti u hi umbaghad sarfitu. Xehdet ukoll li dak iz-zmien kienet ghamlet**

perjodu bla ma tircevi manteniment minghand zewgha.

Ikkonsidrat;

Illi fil-kors tat-trattazzjoni l-abbli difensur tal-appellanti ssottometta li ghalkemm seta kienu jirrizultaw l-estremi tar-reat t' approprjazzjoni indebita , f' dal-kaz ma hemmx l-elementi tar-reat ta' ***ragion fattasi*****.**

kkonsidrat;

Illi kif gie ritenut minn din il-Qorti diversament preseduta l-elementi kostituttivi tar-reat ta' "*ragion fattasi*" taht l-art.85 tal-Kodici Kriminali huma erbgha u cioe' :-

(a) att estern li jispolja lil xi hadd minn xi haga li tkun qieghed igawdi , liema att ikun esegwit kontra l-oppozizzjoni , espressa jew prezunta , ta' dan il-hadd iehor;
(b) il-kredenza li l-att qed isir b'ezercizzju ta' dritt ;
(c) il-koxjenza fl-agent li hu qieghed jaghmel *"di privato braccio*" dak li jmissu jsir permezz ta' l-awtorita' pubblika ; u
(d) n-nuqqas ta' titolu li jirrendi l-fatt aktar gravi
(Ara. App. Krim. "Il-Pulizija vs. Carmel maghruf bhala Charles Farrugia" **[17.2.95] ; "I**l-Pulizija vs. Reno Micallef" **[6.6.95],** "Il-Pulizija vs. Mark John Schembri" **[18.9.2002] u ohrajn)**

Illi l-artikolu 85 tal-Kodici Kriminali jiddisponi testwalment li :-

"Kull min , bla hsieb li jisraq jew li jaghmel hsara kontra l-ligi , izda biss biex jezercita dritt li jippretendi li ghandu , igieghel bl-awtorita' tieghu innifsu , lil xi hadd ihallas dejn , jew jesegwixxi obbligazzjoni, tkun li tkun **, …… jew b' xi mod iehor kontra l-ligi , jindahal fi hwejjeg haddiehor , jehel meta jinstab hati …", (emfasi ta' din il-Qorti) .**

Illi fil-fehma ta' din il-Qorti l-agir tal-appellanti jinkwadra ruhu perfettament fir-reat tal-*"exercise of a pretended right"* jew "*ragion fattasi*", fl-ipotesi prospettata fil-parti tal-artikolu emfasizzata minn din il-Qorti, ghax l-appellanti , proprju gieghlet lid-debitrici ta' zewgha ghal xoghol ta' fotografiuja biex minnflok thallas lil zewgha li dak iz-zmien kien separat "de facto" minnha, thallas lilha ossia geghlitha tesegwixxi l-obbligazzjoni li kellha ma zewgha billi thallas lilha. Bil-fatt li hija kienet il-firmatarja tal-agreement mall-klienti, dan ma kienx jintitola lill-appellanti li, wara li kisritha ma zewgha, tircevi l-hlas hi, ghaliex kif spjega zewgha, wara l-"marital breakdown" , l-appellanti ma baqghetx tghinu fuq xogholu jew tigborlu flus u dan hu altru verosimili f' sitwazzjoni bhal din .

Illi kuntrarjament ghal dak li sostna l-abbli difensur fir-rikors tal appell u fit-trattazzjoni tieghu ,jezistu l-elementi kollha tar-reat in dizamina . Ma hemmx dubju li l-appellanti ghamlet att estrern li bih impediet lill-konjugi Patrick Borg milli jircevi w jinkassa hu c-cheque tal-hlas tas-servizzi li hu kien ta lill-klienti. Illi ma hemmx dubju li f' dak l-istadju , jekk kien dovut xi hlas ghax-xoghol ta' fotografija, dan kien dovut lilu u jekk zewgha kellu xi debitu versu l-appellanti, dan kien l-obbligu li jivversalha alimenti skond xi ordni tal-Qorti, u li eventwalment jaqsam l-effetti tal-komunjoni tal-akkwisti maghha in forza ta' xi kuntratt jew sentenza ta' separazzjoni . Hi ma setghetx di proprio braccio tuzurpa l-awtorita' tal-Qorti li tordna xi hlas lilha da parti ta' zewgha, billi tipprezenta lilha nnifisha bhala xi speci ta' mandatarja ta' zewgha li minnhu kienet diga separata de facto.

Illi hu ovvju ukoll li l-appellanti kellha tkun konsapevoli mid-dissens u oppozizzjoni prezunta tal-konjugi taghha ghall-dan l-agir taghha , ghax qatt ma setghet tippretendi li, meta hi w zewgha kienu fil-kors ta' "marital breakdown", hu ser jaccetta li hlas dovut ghax-xoghol tieghu tippercepieh hi .

Jirrizulta ukoll l-element li dak li kienet qed taghmel ghamlitu ghax hasset li kienet qed taghmlu bi dritt u

di fatti ghadha ssostni dan sal-lum sahansitra f' din il-kawza.

Ghalhekk l-ewwel Qorti kienet perfettament gustifikata meta sabet lill-appellanti hatja tar-reat ta' "*ragion fattasi"* dedott kontra taghha w l-aggravju dwar is-sejbien ta' htija ta' din l-imputazzjoni qed jigi respint.

Ghar-rigward tal-aggravju dwar il-piena , il-principju regolatur hu li mhux normali li tigi disturbata d-diskrezzjoni ta' l-Ewwel Qorti jekk il-piena nflitta tkun tidhol fil-parametri tal-ligi u ma jkun hemm xejn x' jindika li kellha tkun inqas minn dak li tkun fil-fatt. (Ara. "Ir-Repubblika ta' Malta vs. David Vella" **[14.6.1999] , "**Ir-Repubblika ta' Malta vs. Eleno sive Lino Bezzina**" [24.4.2003] u ohrajn.). F'dan il-kaz il-piena decizament hija entro l-parametri tal-ligi.**

Issa l-Ewwel Qorti f' dan il-kaz uzat id-diskrezzjoni taghha biex minnflok il-piena karcerarja erogat piena pekunjarja kif setghet taghmel skond il-proviso tal-artikolu 85 . Fil-fehma ta' din il-Qorti pero', in vista tac-cirkostanzi partikolari tal-kaz u li l-hlas kien dovut lill-komunjoni tal-akkwisti bejn il-konjugi Borg li ghadha mhux likwidata w diviza sal-lum u li tali multa ser tkompli taggrava s-sitwazzjoni finanzjarja xejn felici taghha kif ukoll, biex fil-futur ikun hemm certu fren fuq l-agir tal-appellanti, ikun ahjar f'dan il-kaz li jigi applikat il-provvediment tal-Artikolu 22 tal-Kap. 446 tal-Ligijiet ta' Malta.

Ghal dawn il-motivi l-Qorti qed tilqa' l-appell limitatament u tirriforma s-sentenza appellata billi filwaqt li tikkonfermaha fil-parti fejn sabet lill-appellanti hatja tal-akkuza dedotta kontra taghha, tirrevokaha fejn ikkundannata ghall-multa ta' mitejn lira Maltin (LM200) u minflok, wara li rat l-Artikolu 22 tal-Kap. 446 tal-Ligijiet ta' Malta tilliberaha bil-kundizzjoni li ma taghmilx reat iehor fi zmien sena mil-lum.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------